

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi painelaitelain
27 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi painelaitelakia. Lain siirtymäsäännöksen mukaista siirtymäaikaa ehdotetaan pidennettäväksi siten, että puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin, alusten painelaitteisiin sekä ilma-alusten painelaitteisiin ja ilma-alusten

käyttölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin paineastialakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä voitaisiin edelleen soveltaa 31 päivään joulukuuta 2008.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Painelaitelain (869/1999) 1 §:n 2 momentin mukaan lakia sovelletaan puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin, alusten painelaitteisiin sekä ilma-aluksiin ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin siten kuin erikseen säädetään. Lain 1 §:n 3 momentin mukaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuihin paineellisiin astioihin ja säiliöihin lakia sovelletaan vain niiden sijoituksessa ja käytössä. Painelaitelalla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä on pantu täytäntöön painelaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/23/EY.

Painelaitelain säännöksiä ei voida kaikilta osin soveltaa puolustushallinnon käytössä oleviin painelaitteisiin, koska ne eroavat rakenteeltaan ja käyttötarkoitukseltaan yleisesti käytössä olevista painelaitteista. Toisaalta kaikista puolustushallinnon käytössä olevista painelaitteista ei ole saatavissa tarvittavia tie-

toja, joiden perusteella voitaisiin arvioida, täyttääkö painelaitteet oleelliset turvallisuusvaatimukset. Näin ollen painelaitteiden turvallisuus joudutaan arvioimaan muilla menetelmillä kuin painelaitelaissa edellytetään. Näitä poikkeavia painelaitteita on erityisesti panssariajoneuvoissa ja ohjuksissa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetulla lailla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä on pantu täytäntöön kuljetettavista painelaitteista annettu neuvoston direktiivi 1999/36/EY. Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettu laki koskee vaarallisten aineiden kuljetusta tiellä ja rautatiellä sekä ilma-aluskuljetuksia samoin kuin kappaletavaran meri- ja sisävesikuljetuksia. Laki ja direktiivi eivät koske alukseen tai ilma-alukseen liitetyjä ja niiden käytön kannalta tarpeellisia painelaitteita.

Painelaitelalla kumottiin paineastia-asetus (549/1973). Lain siirtymäsäännöksen mukaan paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia muita pai-

neastialain ja sen nojalla annettuja säännöksiä kuin paineastia-asetuksen 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. Siirtymäkautta jatkettiin 31 päivään joulukuuta 2003 painelaitelain muuttamisesta annetulla lailla (387/2002) siltä osin kuin on kysymys puolustushallinnon toimialan painelaitteista taikka alusten painelaitteista taikka ilma-alusten painelaitteista tai ilma-alusten käyttölaitteistoihin kuuluvista painelaitteista. Siirtymäkautta jatkettiin toistamiseen lainmuutoksella 1160/2003. Painelaitelain 29 §:ssä säädetään, että ennen painelaitelain voimaantuloa käyttöön hyväksytyjä painelaitteita saa edelleen käyttää, vaikka ne eivät täytä painelaitelaissa säädettyjä vaatimuksia. Valvontaviranomainen voi kuitenkin määrätä tällaisten painelaitteiden käytölle rajoituksia, jos se henkilö- tai omaisuusvahinkojen estämiseksi katsotaan tarpeelliseksi.

Painelaitelain soveltamista puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin, alusten painelaitteisiin ja ilma-aluksiin sekä ilma-alusten käyttölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin koskevan lainsäädännön ja lakia alemmanasteisten oikeussääntöjen valmistelu osoittautui odotettua monimutkaisemmaksi. Lisäksi uuden perustuslain 80 §:n tulkinnan pohjalta muotoutuneet sääntelyn täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimukset sekä lainsäädännön alan laajentuminen vaativat entistä perusteellisempaa säädösvalmistelua, mikä osaltaan on viivästyttänyt valmistelutyötä.

Edellä sanotun vuoksi olisi tarpeellista puolustushallinnon toimialan painelaitteiden, alusten painelaitteiden sekä ilma-alusten painelaitteiden ja ilma-alusten käyttölaitteistoihin kuuluvien painelaitteiden osalta jatkaa 27 §:ssä säädettyä siirtymäaika, jotta tarvittava uusi lainsäädäntö saadaan valmistelluksi.

Tarkoituksena on, että ehdotetun siirtymäajan päättymiseen 31 päivään joulukuuta 2008 mennessä liikenne- ja viestintäministeriö ja puolustusministeriö valmistelevat ehdotuksen oman hallinnonalansa painelaitteiden osalta tarvittavaksi lainsäädännöksi siten, että näiden ministeriöiden hallinnonalalla tarvittavat säännökset otetaan erillisiin lukuihin. Ilma-alusten ja niiden laitteiden tyyppihyväksyntöjä ja teknisiä vaatimuksia koskeva toimivalta on asteittain siirtymässä Euroopan

lentoturvallisuusvirastolle (EASA), joten osa ilma-alusten painelaitteita koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä saattaa siirtymäajan kuluessa käydä tarpeettomaksi.

2. Ehdotettu muutos

Painelaitelain 27 §:n 3 momenttiin ehdotetaan muutosta, jolla pidennettäisiin momentissa tarkoitettua siirtymäaika puolustushallinnon toimialan painelaitteiden, alusten painelaitteiden sekä ilma-alusten painelaitteiden ja ilma-alusten käyttölaitteistoihin kuuluvien painelaitteiden osalta. Siirtymäajan pidennys ei koskisi muita painelaitteita. Siirtymäaika pidennettäisiin nykyisestä kolmella vuodella eli 31 päivään joulukuuta 2008.

3. Esityksen suhde yhteisön oikeuteen

Vaarallisten aineiden tiekuljetuksia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 94/55/EY 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että direktiiviä sovelletaan jäsenvaltioissa tai jäsenvaltioiden välillä tapahtuviin vaarallisten aineiden tiekuljetuksiin. Direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot saavat sallia meriliikennettä tai lentoliikennettä koskevien kansainvälisten vaatimusten mukaisesti luokiteltujen, pakattujen ja merkittyjen vaarallisten aineiden maantiekuljetukset alueellaan aina, kun kuljetukseen sisältyy meri- tai lentomatka.

Painelaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/23/EY soveltamisalaa ja määritelmiä koskevan 1 artiklan 3.14 kohdassa säädetään, että direktiivin soveltamisalaa eivät kuulu laivat, raketit, ilma-alukset tai liikkuvat offshoreyksiköt eivätkä laitteet, jotka on nimenomaisesti tarkoitettu asennettaviksi näihin koneisiin tai niiden käyttämiseksi. Artiklan 3.19 kohdan mukaan direktiivin soveltamisalaa eivät kuulu vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyssä eurooppalaisessa ADR-sopimuksessa tarkoitettuja laitteita, kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan COTIF-yleissopimuksen liitteen B

(CIM) liitteenä olevassa vaarallisten tavaroiden kansainvälisissä rautatiekuljetusmääräyksissä tarkoitetut laitteet, Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) vaarallisten aineiden kansainvälisessä merenkulkualan kuljetussäännöstössä (IMDG) tarkoitetut laitteet eivätkä Kansainvälisen siviili-ilmailun yleis-sopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaistuissa teknisissä määräyksissä (ICAO-TI) tarkoitetut laitteet.

Edellä mainituilla perusteilla ei ole olemassa yhteisön oikeudessa asetettuja esteitä sille, että painelaitelakiin tehtäisiin ehdotettu muutos.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Siirtymäkauden pidentämisen tarve on yhteisesti todettu liikenne- ja viestintäministeriön, kauppaja teollisuusministeriön, puolustusministeriön sekä Merenkululaitoksen virkamiesten välisissä neuvotteluissa.

6. Voimaantulo

Painelaitelain 27 §:n 3 momentissa oleva siirtymäaika päättyy 31 päivänä joulukuuta 2005. Sen vuoksi laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

painelaitelain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) 27 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1160/2003, seuraavasti:

27 §

Paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia paineestialain ja sen nojalla annettuja muita säännöksiä kuin paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. Siltä osin kuin on kysymys puolustus-hallinnon toimialan painelaitteista taikka

alusten painelaitteista taikka ilma-alusten tai niiden käyttölaitteistoihin kuuluvista painelaitteista, edellä tarkoitettuja säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa 31 päivään joulukuuta 2008.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Susanna Huovinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

painelaitelain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) 27 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1160/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

Paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia paineestialain ja sen nojalla annettuja muita säännöksiä kuin paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. Siltä osin kuin on kysymys puolustushallinnon toimialan painelaitteista taikka alusten painelaitteista taikka ilma-alusten tai niiden käyttölaitteistoihin kuuluvista painelaitteista edellä tarkoitettuja säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa 31 päivään joulukuuta 2005.

27 §

Paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia paineestialain ja sen nojalla annettuja muita säännöksiä kuin paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. Siltä osin kuin on kysymys puolustushallinnon toimialan painelaitteista taikka alusten painelaitteista taikka ilma-alusten tai niiden käyttölaitteistoihin kuuluvista painelaitteista, edellä tarkoitettuja säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa 31 päivään joulukuuta 2008.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*